

Κέντρον Ερεΰνης της Ελληνικής Λαογραφίας
της Ακαδημίας Αθηνών

Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο

*Λαϊκός πολιτισμός και έντεχνος λόγος
(Ποίηση – Πεζογραφία – Θέατρο)*

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

8-12 Δεκεμβρίου 2010
ΑΘΗΝΑ

ΤΕΤΑΡΤΗ 8

- 11.00-16.00 **Εγγραφή συνέδρων**
Για τις ημέρες Πέμπτη 9 Δεκεμβρίου έως Κυριακή 12 Δεκεμβρίου οι ώρες εγγραφής θα είναι οι ώρες λειτουργίας του συνεδρίου.
- 17.30-19.15 **Έναρξη συνεδρίου**
Πρόεδρος: Θανάσης Βαλτινός, Ακαδημαϊκός
- 17.30-18.00 **Χαιρετισμοί**
Κωνσταντίνος Σβολόπουλος, Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών
Κωνσταντίνος Δρακάτος, Ακαδημαϊκός, Πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου Λαογραφίας
Πάνος Λιγομενίδης, Ακαδημαϊκός, Επόπτης του Κέντρου Λαογραφίας
- 18.00-18.15 **Εισαγωγή στο Συνέδριο**
Θανάσης Βαλτινός, Ακαδημαϊκός
- 18.15-18.45 **Εναρκτήρια Ομιλία - Ολομέλεια 1η**
Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, Διευθύντρια του Κέντρου Ερεύνες της Ελληνικής Λαογραφίας: «Το έργο του ποιητού και του καλλιτέχνου είναι τελειότερον και μονιμώτερον, όταν τας ρίζας έχη εις το πάτριον έδαφος» (*N. Γ. Πολίτης*)»
- 18.45-19.15 **Μουσική**
Μουσική παράσταση από τον Παντελή Θαλασσινό
- 19.15 **Δεξίωση υποδοχής των συνέδρων**

ΠΕΜΠΤΗ 9

Πρωινές συνεδρίες

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ 2η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

- Πρόεδρος: Πάνος Λιγομενίδης, Ακαδημαϊκός**
9.00-10.00 Στέφ. Δ. Ήμελλος: «Λογοτεχνικές διασκευές λαϊκών παραδόσεων»
Συζήτηση

Λαογραφία και Ποίηση – Συνεδρία 1η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

- Πρόεδρος: Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη**
10.15-10.35 Νικόλαος Α. Ε. Καλοσπύρος: «Όταν ο ποιητής γίνεται λαός: Κώστας Κρυστάλλης και δημοτικό τραγούδι»
10.35-10.55 Ευάγγελος Αυδίκος: «Η έννοια του σπιτιού στην ποίηση του Θανάση Τζούλη»
10.55-11.15 Νικόλας Κακκούφα: «Κάνοντας “βήματα πίσω”»: Η *Παραλογή* του Μιχάλη Γκανά και το δημοτικό τραγούδι»
11.15-11.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Θέατρο – Συνεδρία 1η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα1)

Πρόεδρος: Κυριακή Πετράκου

- 10.15-10.35 Θόδωρος Γραμματάς: «“Λαϊκό” και “Έντεχνο” Θέατρο. Πολιτισμική ώσμωση και διάδραση των ειδών»
- 10.35-10.55 Αθανάσιος Γ. Μπλέσιος: «Το λαϊκό στοιχείο σε συνάρτηση με τον σκηνικό χώρο στην ελληνική δραματολογία του 19ου και του 20ού αιώνα. Η εθνική και κοινωνικοπολιτική διάσταση του λαού»
- 10.55-11.15 Σοφία Παντουβάκη: «Ο λαϊκός πολιτισμός ως εκφραστικό μέσο στη σύγχρονη ελληνική σκηνογραφία-ενδυματολογία»
- 11.15-11.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Άλλα Κείμενα – Συνεδρία 1η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Βασιλική Χρυσανθοπούλου

- 10.15-10.35 Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης: «Αντι-παροιμίες (anti-proverbs) σε Αθηναϊκές εφημερίδες»
- 10.35-10.55 Ιωάννης Καραχρήστος: «Η καταστροφή του Αϊβαλιού το 1821 στο δημοτικό τραγούδι και σε κείμενα τοπικών λογίων. Αφηγήσεις και συλλογική μνήμη»
- 10.55-11.15 Ρέα Κακάμπουρα: «Ο μικρασιατικός ξεριζωμός στις προσωπικές αφηγήσεις και τη λογοτεχνία»
- 11.15-11.30 Συζήτηση

11.30-12.00 Καφές

Μεσημβρινές συνεδρίες

Λαογραφία και Ποίηση – Συνεδρία 2η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Μάγδα Ζωγράφου

- 12.00-12.20 Γιώργος Ανδρειωμένος: «Πάλι με χρόνια, με καιρούς...: Λογοτεχνία, Λαογραφία και Εθνική Ιδεολογία (η εξέλιξη ενός μοτίβου)»
- 12.20-12.40 Μαρία Χναράκη: «Από την *Ιφιγένεια στο Γεφύρι της Άρτας*: Η θυσία στην καθημερινότητα ως λόγος και δρώμενο»
- 12.40-13.00 Βασιλική Κοντογιάννη: «*Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου* του Κ. Παλαμά και η λαϊκή παράδοση της Ανατολής. Ένα παράδειγμα από τις *Χίλιες και μία νύχτες*»
- 13.00-13.20 Gilda Tentorio: «Οι γοργόνες στην ποίηση του Γ. Σεφέρη»
- 13.20-13.40 Συζήτηση

Λαογραφία και Θέατρο – Συνεδρία 2η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: Βάλτερ Πούχγερ

- 12.00-12.20 Άννα Μαυρολέων: «Ο λαϊκός πολιτισμός σε διάλογο με τον έντεχνο λόγο του αρχαίου δράματος»

- 12.20-12.40 Χρίστος Δάλκος: «Οι Μωμόεροι του Πόντου και οι Όρνιθες του Αριστοφάνη: Η διερεύνηση μιας – πιθανότατα όχι τυχαίας – σύμπτωσης»
- 12.40-13.00 Ελένη Ψυχογιού: «Από το “φάντασμα” της *Ελένης* του Ευριπίδη στη “Λάμια” και τ’ ανάπαλιν: η χρήση των λαϊκών μύθων στη δραματοουργία»
- 13.00-13.20 Ανδρέας Μαρκαντωνάτος: «Τελετουργικός ενθουσιασμός και πολεμοχαρής έξαψη: Η εορτή των Αδωνίων στην *Λυσιστράτη* του Ευριπίδη»
- 13.20-13.40 Συζήτηση

Λαογραφία και Άλλα Κείμενα – Συνεδρία 2η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης

- 12.00-12.20 Βασίλης Δαλκαβούκης και Μανώλης Πλούσιος: «Στα γήπεδα η Ελλάδα αναστενάζει. Τα συνθήματα των γηπέδων ως έντεχνη λαϊκή δημιουργία»
- 12.20-12.40 Παναγιώτης Ιω. Καμηλάκης: «“Νάκλια”»: Κρητικός λαϊκός πολιτισμός και διαλεκτική λογοτεχνία»
- 12.40-13.00 Βασίλης Ι. Γεργατσούλης: «Παραμύθια απ’ τη σύγχρονη προφορική παράδοση: Εγγράμματοι αφηγητές, λόγιες επιδράσεις»
- 13.00-13.20 Ρεγγίνα Ζερβού: «Οι λαϊκοί λόγιοι της Αγιάσου»
- 13.20-13.40 Συζήτηση

13.40-15.00 Γεύμα

Απογευματινές συνεδρίες

Λαογραφία και Ποίηση – Συνεδρία 3η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Βασιλική Κοντογιάννη

- 16.30-16.50 Άννα Χρυσογέλου-Κατσή: «“Και στο κατώφλι κάθισα να πω το μοιρολόι” ή ο ύμνος της υπαίθρου στο *Μοιρολόι της Όμορφης* του Γ. Δροσίνη»
- 16.50-17.10 Γιάννης Ξούριας: «Ο λαϊκός πολιτισμός στο ποιμενικό ποίημα *Τα κατά Κλεάνθην και Αβροκόμην* (1801) του Κωνσταντίνου Μάνου»
- 17.10-17.30 Κωνσταντίνος Φουρναράκης: «Ο *Ερωτόκριτος* του Βιτσέντζου Κορνάρου και η *Κρητικοπούλα* του Χατζημιχάλη Γιάνναρη: επιδράσεις του αριστουργήματος της Κρητικής Λογοτεχνίας στην έμμετρη ιστορική αφήγηση του λαϊκού ποιητή»
- 17.30-17.50 Ευπραξία Πολλάτου: «Το παρασκήνιο στο προσκήνιο: Μια πρόταση “ανάγνωσης” των κεφαλλονίτικων παρλάτων... »
- 17.50-18.10 Συζήτηση

Λαογραφία και Θέατρο – Συνεδρία 3η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: Ευάγγελος Αυδίκος

- 16.30-16.50 Γωγώ Βαρζελιώτη: «Λαογραφικές πληροφορίες στις θεατρικές και ιστορικές πηγές της βενετοκρατούμενης Κρήτης»

- 16.50-17.10 Βαρβάρα Γεωργοπούλου: «Ο λαϊκός πολιτισμός στο ελληνικό θέατρο του Μεσοπολέμου»
- 17.10-17.30 Μαρία Δημάκη-Ζώρα: «Η εθνική (δημοτική) παράδοση στο θέατρο και τη μουσική: *Το δαχτυλίδι της μάνας* των Γιάννη Καμπύση – Μανώλη Καλομοίρη»
- 17.30-17.50 Μαρία Γ. Μόσχου: «Δρώμενα, δράματα και θεατρικοί αυτοσχεδιασμοί: Φωτογραφικά τεκμήρια συσχετισμών ανάμεσα στο “λαϊκό” και στο “έντεχνο” θέατρο»
- 17.50-18.10 Συζήτηση

Λαογραφία και Άλλα Κείμενα – Συνεδρία 3η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Κυριακή Χρυσού-Καρατζά

- 16.30-16.50 Χριστίνα Σίνου: «Λαϊκές αφηγήσεις και δημόδιες ρήσεις στα κείμενα του Αριστοτέλη»
- 16.50-17.10 Μανώλης Γ. Βαρβούνης: «Βίοι Αγιορειτών (19ος-20ός αι.) ως πηγές για την μελέτη της αγιορειτικής λαογραφίας»
- 17.10-17.30 Μαρία Κουμαριανού: «Συναξάρια, βίοι αγίων και λαϊκές αφηγήσεις από τη Μαρωνίτικη κοινότητα της Κύπρου»
- 17.30-17.50 Μανώλης Γ. Ανδρουλιδάκης: «Ο φυτικός κόσμος σε ευχετήρια εκκλησιαστικά κείμενα»
- 17.50-18.10 Συζήτηση

18.10-18.40 Καφές

Βραδινές συνεδρίες

Λαογραφία και Θέατρο – Συνεδρία 4η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Μαρία Ανδρουλάκη

- 18.40-19.00 Κυριακή Πετράκου: «Το παραμυθόδραμα στο νεοελληνικό θέατρο: από την εμφάνισή του έως τις σύγχρονες εκδοχές του»
- 19.00-19.20 Χρύσα Μάντακα: «Το λαογραφικό στοιχείο στις σύγχρονες παραστάσεις παιδικού θεάτρου στη Θεσσαλονίκη: ορισμένα παραδείγματα»
- 19.20-19.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Θέατρο – Συνεδρία 5η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: Ιωάννης Πλεμμένος

- 18.40-19.00 Στέλλα Βατούγιου: «Λαϊκός λόγος στο θέατρο και τον κινηματογράφο»
- 19.00-19.20 Μαρία Βραχιονίδου: «Ο λαϊκός και ο έντεχνος λόγος στη νεοαφήγηση»
- 19.20-19.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Άλλα Κείμενα – Συνεδρία 4η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Χριστίνα Μπασέα

- 18.40-19.00 Δημήτριος Ευστρατίου: «Η λαογραφική διάσταση στο έργο του Παναγή Λεκατσά: Το ηθικό και πολιτικό διακύβευμα»
- 19.00-19.20 Δημήτρης Λάλλας: «Το χρονογράφημα ως (αναπαραστατική) χωρικοποίηση του “καθημερινού”: Η Αθήνα του ’41-44 μέσα από τα χρονογραφήματα του Κ. Βάρναλη»
- 19.20-19.30 Συζήτηση

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10

Πρωινές συνεδρίες

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ 3η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, Ακαδημαϊκός

- 9.00-10.00 Μιχάλης Γ. Μερακλής: «Η εμπράγματη ποιητικότητα του λαϊκού πολιτισμού»
Συζήτηση

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 1η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Χρυσούλα Χατζητάκη-Καψομένου

- 10.15-10.35 Θανάσης Νάκας και Μαρία Καμηλάκη: «Παροιμίες στην και από τη λογοτεχνία: Η λειτουργία του παροιμιακού διακειμένου στον λογοτεχνικό λόγο»
- 10.35-10.55 Βάλτερ Πούχγερ: «Η Ρέα Γαλανάκη και ο λαϊκός πολιτισμός. Παρατηρήσεις της εφαρμοσμένης λαογραφίας στο μυθιστόρημα *Φωτιές του Ιούδα, στάχτες του Οιδίποδα* (2009)»
- 10.55-11.15 Παναγιώτα Χατζηγεωργίου: «Η παράδοση ως πλαίσιο σχολιασμού του σύγχρονου κοινωνικού βίου: Ρέας Γαλανάκη, *Φωτιές του Ιούδα, στάχτες του Οιδίποδα*»
- 11.15-11.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 1η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: Παναγιώτης Καμηλάκης

- 10.15-10.35 Μανόλης Σέργης: «“Μας έβαλαν τα ποτάμια μπροστά αφ’ όντις έρθαν στα χωριά αυτοί οι αντίχριστοι”: μνήμες ηπειρωτισσών γυναικών από τον Εμφύλιο στο πεζογράφημα του λογοτέχνη Σωτήρη Δημητρίου, *Σαν το λίγο το νερό*»
- 10.35-10.55 Γεώργιος Κατσαδώρος: «Ο αισώπειος πεζός και έμμετρος-ποιητικός μύθος»
- 10.55-11.15 Νικολέττα Δ. Περπατάρη: «Μεταπλάσεις κειμένων λαϊκής λογοτεχνίας σε έντεχνη μορφή λόγου»
- 11.15-11.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 2η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Γεώργιος Θανόπουλος

- 10.15-10.35 Μαρία Καλιαμπού: «Λαογραφία και Ιστορία του βιβλίου: Μια διεπιστημονική προσέγγιση»
- 10.35-10.55 Γιώργος Βοζίκας: «Προσκύνημα και ταξιδιογραφία. Η αναζήτηση της ταυτότητας στη θρησκευτική πρακτική και τον αφηγηματικό λόγο (Δημ. Λουκόπουλος - Αλ. Πάλλης)»
- 10.55-11.15 Χρυσούλα Καραντζή: «Λογοτεχνικές διάλεκτοι και διαλεκτική λογοτεχνία»
- 11.15-11.30 Συζήτηση

11.30-12.00 Καφές

Μεσημβρινές συνεδρίες

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 2η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Ευαγγελή Αρ. Ντάτση

- 12.00-12.20 Χρυσούλα Χατζητάκη-Καψωμένου: «Η παρουσία του λαϊκού βίου στο έργο του Γεωργίου Βιζυηνού και του Κώστα Κρυστάλλη: Δύο αντιθετικές περιπτώσεις»
- 12.20-12.40 Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας: «Λαϊκές δοξασίες για τη δύναμη των βοτάνων στο *Ζητιάνο* του Καρκαβίτσα»
- 12.40-13.00 Κυριακή Χρυσού-Καρατζά: «Οι τεκέδες του Πειραιά και ο κόσμος τους, στις αρχές του 20ού αιώνα, μέσα από το έργο του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη, *Το τάμα της Ανθούλας*»
- 13.00-13.20 Μεταξούλα Μανικάρου: «Λαϊκός πολιτισμός και Λογοτεχνία: Η περίπτωση του Σεραφείμ Τσιτσά»
- 13.20-13.40 Συζήτηση

Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 3η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: Θανάσης Νάκας

- 12.00-12.20 Γιάννης Παπακόστας: «Λαϊκές αναπαραστάσεις στη νεοελληνική λογοτεχνία. Η περίπτωση του Γ. Δροσίνη: *Το βοτάνι της αγάπης*»
- 12.20-12.40 Κώστας Δ. Κονταξής: «Λαϊκά πρόσωπα στη λόγια ποίηση: Ο *Μπαταριάς* του Μιλτιάδη Μαλακάση»
- 12.40-13.00 Λάμπρος Βαρελάς: «Προβληματισμοί για την ηθογραφία στις δεκαετίες 1880 και 1890»
- 13.00-13.20 Θεοδόσης Πυλαρινός: «Οι λογοτέχνες της Σχολής της Κέρκυρας και το ενδιαφέρον τους για τη λαογραφία»
- 13.20-13.40 Συζήτηση

Λαογραφία και Ποίηση – Συνεδρία 4η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Ζωή Μάργαρη

- 12.00-12.20 Παρασκευή Κοψιδά-Βρεττού: «Λαϊκός σουρεαλισμός: Ετερόδοξες γραφές και αφηγήσεις. Μια στέγη για τη λαϊκή ανατρεπτική “αστεγία”»
- 12.20-12.40 Σταυρούλα Γ. Τσούπρου: «Κ. Π. Καβάφης, Μελισσάνθη, Τάσος Αθανασιάδης και δημοτικό τραγούδι»

- 12.40-13.00 Βασιλική Χρυσανθοπούλου: «Από τη νοσταλγία στη σάτιρα: Οι ταυτότητες των Ελλήνων της Αυστραλίας μέσα από τη λογοτεχνία τους»
- 13.00-13.20 Μαίρη Μαργαρώνη: «Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις για τους Εβραίους στις συλλογές του Νικόλαου Πολίτη και οι αποτυπώσεις τους στο συνολικό έργο του Κωστή Παλαμά: Μηχανισμοί συγκρότησης εθνικής ταυτότητας και στρατηγικές πολιτισμικού αποκλεισμού»
- 13.20-13.40 Συζήτηση

13.40-15.00 Γεύμα

Απογευματινές συνεδρίες

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 3η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: **Ana Chikovani**

- 16.30-16.50 Ιωάννης Πλεμμένος: «Από τη γνώση στην ενόραση: Το δημοτικό τραγούδι στο έργο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη»
- 16.50-17.10 Μαρία Γκασούκα και Τερψιχόρη Γκιόκα: «“Από την Εκάτη τη φαρμακίδα στην αγία Αναστασία τη Φαρμακολύτριά”: Γυναικείοι κόσμοι και σώματα, μαγικές δοξασίες και έμφυλες τελετουργίες στο παπαδιαμαντικό έργο»
- 17.10-17.30 Αίγλη Μπρούσκου: «*Το Χατζόπουλο* του Α. Παπαδιαμάντη ως ανθρωπολογικό κείμενο»
- 17.30-17.50 Εμμανουέλα Κατρινάκη: «Λαϊκά παραμυθιακά θέματα στον Παπαδιαμάντη. *Η στοιχειωμένη καμάρα* και οι “κατατρεγμένες κόρες”»
- 17.50-18.10 Συζήτηση

Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 4η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: **Γιάννης Παπακώστας**

- 16.30-16.50 Στέλιος Πελασγός: «Οι σαλοί εξάδελφοι. Παραμυθάδες κι αλαφροϊσκιωτοι από τις *Παραδόσεις* του Νικολάου Πολίτη στην νεοελληνική πεζογραφία του 20ού αιώνα»
- 16.50-17.10 Αναστασία Κατσάφαρου: «Αναπαραστάσεις του παραδοσιακού παιχνιδιού στο αφηγηματικό έργο του Δημοσθένη Βουτυρά»
- 17.10-17.30 Ανθή Γ. Χοτζάκογλου: «Βυζαντινές πηγές της λαογραφίας: Το παράδειγμα της “μετάγχισης” του μύθου της τύφλωσης του στρατηγού Βελισάριου στο Θέατρο Σκιών»
- 17.30-17.50 Σταμάτης Ζωχιός: «Ο λόγιος βρικόλακας: Θέματα της μεταθανάτιας επιστροφής στη νεοελληνική λογοτεχνία»
- 17.50-18.10 Συζήτηση

Λαογραφία και Ποίηση – Συνεδρία 5η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: **Αριστείδης Ν. Δουλαβέρας**

- 16.30-16.50 Αναστασία Καραγεωργίου: «Καθημερινή ζωή, επιθαλάμια ήθη και ταφικά έθιμα στο σωζόμενο έργο της ποιήτριας Ήριννας (4ος αι. π.Χ.)»

- 16.50-17.10 Γιάννης Β. Κωβαίος: «Εμ-πνέοντας τους Παριανούς ποιητές: Η παρουσία των ανέμων στο έργο τους»
- 17.10-17.30 Σπύρος Βρεττός: «Προς τις πηγές της ποίησης. Επώνυμη λαϊκή και λόγια ποίηση: Λευκάδα και απέναντι Ακαρνανία - Ήπειρος. Βασικοί όροι ανάπτυξης του φαινομένου. Συγκριτική προσέγγιση»
- 17.30-17.50 Απόστολος Λ. Τρομπούκης: «Η σχέση “άνθρωπος - φύση” στο δημοτικό τραγούδι και στη λόγια ποίηση»
- 17.50-18.10 Συζήτηση

18.10-18.40 Καφές

Βραδινές συνεδρίες

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 4η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Ευάγγελος Καραμανές

- 18.40-19.00 Ελένη Σπαθάρη-Μπεγλίτη: «Πρόσφυγες, χώρος, χρόνος και μνήμη: Τα ήθη των προσφύγων της Θεσσαλονίκης στο έργο του πεζογράφου Γιώργου Ιωάννου»
- 19.00-19.20 Δημήτρης Κανελλόπουλος: «Δεισιδαιμονίες και προλήψεις στα διηγήματα του Αλ. Μωραϊτίδη»
- 19.20-19.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 5η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: Νικόλαος Α. Ε. Καλοσπύρος

- 18.40-19.00 Ανδρομάχη Οικονόμου: «Λογοτεχνικές προσεγγίσεις του υλικού παραδοσιακού πολιτισμού: επισημάνσεις και προβληματισμοί, όρια και περιθώρια»
- 19.00-19.20 Πάρης Ποτηρόπουλος: «Οι λογοτεχνικές αναπαραστάσεις του παραδοσιακού πολιτισμού. Ζητήματα πρόσληψης και τεκμηρίωσης της λαογραφικής/εθνογραφικής πληροφορίας σε επίπεδο πρακτικής άσκησης»
- 19.20-19.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 5η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Ζωή Ρωπαΐτου

- 18.40-19.00 Ασπασία Μίχα: «Η Εύα Βλάμη στα σκέρα του Γαλαξειδίου»
- 19.00-19.20 Παντοφίλη Βαρβαρήγου: «Το ηθογραφικό πλαίσιο ως όχημα ανάδειξης της στάσης απέναντι στο θάνατο: Εύας Βλάμη, Στον αργαλειό του φεγγαριού»
- 19.20-19.30 Συζήτηση

ΣΑΒΒΑΤΟ 11

Πρωινές συνεδρίες

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ 4η (Ακαδημία Αθηνών - Ανατολική Αίθουσα)

Πρόεδρος: Θανάσης Βαλτινός, Ακαδημαϊκός

9.00-10.00 Στρογγυλό τραπέζι: Μιχάλης Γκανάς, ποιητής, Σταύρος Ζουμπουλάκης, διευθυντής περιοδικού *Νέα Εστία*, Δημήτρης Κοσμόπουλος, ποιητής-δοκιμογράφος.

Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 6η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)**Πρόεδρος: Ελευθέριος Αλεξάκης**

10.15-10.35 Γρηγόρης Γκιζέλης: «Μια σύγχρονη επιστημονική προσέγγιση των σχέσεων του έντεχνου προφορικού και του γραπτού αφηγηματικού λόγου»

10.35-10.55 Ευαγγελή Αρ. Ντάτσι: «Η έννοια *χρονοτόπος* ως οργανωτική αρχή της λαϊκής λογοτεχνίας»

10.55-11.15 Βασίλης Νιτσιάκος: «Το καταφύγιο της ποίησης»

11.15-11.30 Συζήτηση

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 6η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)**Πρόεδρος: Ανδρομάχη Οικονόμου**

10.15-10.35 Ζωή Ε. Ρωπαίτου: «Οι λαϊκές δοξασίες στο μυθιστόρημα της Ζυράννας Ζατέλη, *Το πάθος χιλιάδες φορές*. Η περίπτωση του ανακαλήματος των νεκρών»

10.35-10.55 Ζωή Ν. Μάργαρη: «Ψηφίδες και θραύσματα: Πεζογραφία και επιτέλεση του Σοχινού “Μέριου”»

10.55-11.15 Μάγδα Ζωγράφου: «Η Ζυράννα Ζατέλη συναντά τη Λαογραφία: Χορεύοντας με τον “πρόγονο”»

11.15-11.30 Συζήτηση

11.30-12.00 Καφές**Μεσημβρινές συνεδρίες****Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 7η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)****Πρόεδρος: Βασίλης Νιτσιάκος**

12.00-12.20 Ελένα Κουτριάνου: «Η αναζήτηση μεθόδου: Η λαϊκή παράδοση και η ποίηση του Γ. Μ. Βιζυηνού»

12.20-12.40 Μαρία Μήτσου: «Το μαγικό στοιχείο της παραμυθικής αφήγησης στο έργο του Γεωργίου Βιζυηνού»

12.40-13.00 Δημήτρης Προύσαλης: «Αντανεκλάσεις της λαϊκής προφορικής λογοτεχνίας στο έργο του Γ. Βιζυηνού, *Ο Τρομάρας*»

13.00-13.20 Ελένη Μπολιάκη: «Λαογραφική λογοτεχνία: Λογοτεχνική αφήγηση των αναστεναρίων του Πολυδ. Παπαχριστοδούλου»

13.20-13.40 Συζήτηση

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 7η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)**Πρόεδρος: Μαριλένα Παπαχριστοφόρου**

12.00-12.20 Γεώργιος Θανόπουλος: «Θέματα και μορφές της λαϊκής λογοτεχνίας στη σύγχρονη έντεχνη λογοτεχνική παραγωγή»

12.20-12.40 Γεράσιμος Ρηγάτος: «Ο *Θάνατος του Παλληκαριού* του Κωστή Παλαμά. Μια κιβωτός της νεοελληνικής λαϊκής ιατρικής»

- 12.40-13.00 Φιλοθέη Κολίτση: «Στρατή Δούκα, *Η ιστορία ενός αιχμαλώτου* (1929): Μια αρμονική σύνθεση του λαϊκού προφορικού λόγου και της έντεχνης γραπτής αφήγησης»
- 13.00-13.20 Βασίλης Πολυχρονόπουλος: «Η λειτουργία του λαογραφικού υλικού στα κείμενα του Κωνσταντίνου Θεοτόκη»
- 13.20-13.40 Συζήτηση

13.40-15.00 Γεύμα

Απογευματινές συνεδρίες

Λαογραφία και Λογοτεχνία – Συνεδρία 8η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 1)

Πρόεδρος: Ελένη Ψυχογιού

- 16.30-16.50 Μαριλένα Παπαχριστοφόρου: «Το παραμύθι του *Αλαντίν* στην ελληνική προφορική παράδοση και η διαπολιτισμική προσαρμογή του»
- 16.50-17.10 Αγγελική Κομποχόλη: «*Το τρομερό του ωραίου*. Το ιδεώδες της γυναικείας ομορφιάς και η διαπραγμάτευσή του στη φιλοσοφική ανθρωπολογία του Ν. Καζαντζάκη και στη λαϊκή αφηγηματική παράδοση»
- 17.10-17.30 Άννα Λυδάκη: «Αστική λαογραφία και κοινωνικό μυθιστόρημα. Ένα παράδειγμα: Ισμήνη Καπάνταη, *Με θέα τη ζωή*»
- 17.30-17.50 Νικόλαος Ξ. Καρπούζης: «Πρώιμη αστική Λαογραφία: Αναπαραστάσεις της ιστορίας και της κοινωνίας της νέας πρωτεύουσας (1834) μέσα από το έργο του Πολύβιου Δημητρακόπουλου, *Η Δούκισσα της Πλακεντίας*»
- 17.50-18.10 Αμαλία Κουμπούρα, «Λαογραφική και κοινωνική ανθρωπολογική ανάγνωση στο μυθιστόρημα *Πριμαρόλια* της Αθηνάς Κακούρη»
- 18.10-18.35 Συζήτηση

Λαογραφία και Πεζογραφία – Συνεδρία 8η (Αρχαιολογική Εταιρεία - Αίθουσα 2)

Πρόεδρος: Μαρία Καλιαμπού

- 16.30-16.50 Τζίνα Καλογήρου και Βάσω Οικονομοπούλου: «Λαϊκές αφηγήσεις και λαϊκές ζωγραφικές “εκφράσεις” στο πεζογραφικό έργο της Ευγενίας Φακίνου: Η περίπτωση του μυθιστορήματος *Ζάχαρη στην Άκρη*»
- 16.50-17.10 Σωτηρία Σταυρακοπούλου: «Όψεις του λαϊκού μας πολιτισμού στον πεζογραφικό “Κύκλο της *Διαγωνίου*”»
- 17.10-17.30 Νικολίνα Θωμοπούλου: «Η επίδραση και η παρουσία της λαϊκής παράδοσης του βασιλιά Ανήλιαγου στη γραπτή λογοτεχνία»
- 17.30-17.50 Ana Chikovani: «Τα λαογραφικά στοιχεία και τα λαϊκά τελετουργικά μοτίβα στην *Παναγιά τη Γοργόνα* του Στράτη Μυριβήλη»
- 17.50-18.10 Gaia Zaccagni: «“Δράκος την ισχύν, ανθρωποφάγου ρίγμα”: Λαϊκά νεοελληνικά μοτίβα στο υστεροβυζαντινό μυθιστόρημα *Καλλίμαχος και Χρυσορρόη*»
- 18.10-18.35 Συζήτηση

ΚΥΡΙΑΚΗ 12

ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ – Ακαδημία Αθηνών (Ανατολική Αίθουσα)

Συμπόσιο Ζαχαρίας Παπαντωνίου – Συνεδρία 1η

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος, Ακαδημαϊκός

9.00-9.30	Χαιρετισμοί
9.30-9.45	Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη: «Ζαχαρίας Παπαντωνίου: Από τα ψηλά βουνά στην Ακαδημία Αθηνών»
9.45-10.00	Κλεομένης Κουτσούκης: «Ο κοινωνικός και πολιτικός στοχασμός του Ζαχαρία Παπαντωνίου»
10.00-10.15	Φωτεινή Κεραμάρη: «Οι πολιτικές ιδέες του Ζαχαρία Παπαντωνίου»
10.15-10.30	Μιχάλης Σταφυλάς: «Ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου και το Συμβούλιο Καλαισθησίας των Αθηνών»
10.30-10.45	Νίκος Α. Ζωρογιαννίδης: «Η σάτιρα στο έργο του Ζαχαρία Παπαντωνίου»
10.45-11.00	Συζήτηση

11.00-11.30 Καφές

Συμπόσιο Ζαχαρίας Παπαντωνίου – Συνεδρία 2η

Πρόεδρος: Γρηγόρης Γκιζέλης

11.30-11.45	Ευάγγελος Καραμανές: «Το φυσικό τοπίο στο έργο του Ζαχαρία Παπαντωνίου»
11.45-12.00	Μαρία Παν. Παναγιωτοπούλου: «Ξαναδιαβάζοντας Τα ψηλά βουνά του Ζ. Παπαντωνίου»
12.15-12.30	Χρυσούλα Σπυρέλη: «Ζαχαρίας Παπαντωνίου. Πολιτισμικές αναπαραστάσεις μιας παραδοσιακής κοινωνίας στο ποιητικό του έργο»
12.30-12.45	Πολυξένη Κ. Κούρεντα: «Ζαχαρίας Παπαντωνίου: Προσεγγίζοντας το Άγιον Όρος»
12.45-13.00	Συζήτηση

13.00-13.15 Λήξη εργασιών συνεδρίου

13.15-13.45 Μουσική ανάπαυλα

Μελοποιήσεις έργων συγχρόνων Ελλήνων ποιητών από τον Νίκο Ξανθούλη

13.45 **Αποχαιρετιστήρια δεξίωση**